

کارگردانان جوان تئاتر مشهد در گفت وگو با شهرآرا از نمایش های روی صحنه شان گفتند

تئاتر مشهد ظرفیت اجرای ۱۰ نمایش هم زمان را ندارد

الهام ظریفیان
روز گزارش
این روزها شاهد اجراهای بسیاری در تماشاخانه ها و سالن های تئاتر مشهد در جریان هستیم. بیش از ۱۰ نمایش روی صحنه هستند و ده ها نمایش دیگر به علت نبود سالن تئاتر در نوبت اجرا هستند. آنچه در این روزها به عنوان ویژگی می توان از تئاتر مشهد نام برد، حضور جوانانی است که اثر اول یا دوم خود را روی صحنه می برند. در این نوشتار با سه کارگردان جوان که اکنون نمایشی روی صحنه دارند، گفت وگویی کردیم که می خوانید:

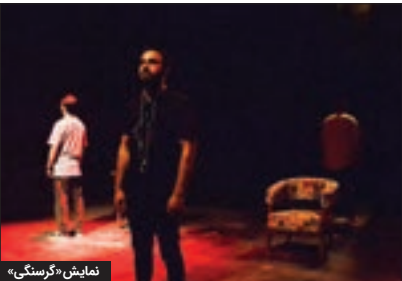
- مشهد** می تواند دوباره به قطب تئاتر کشور تبدیل شود علی عبداللهی، کارگردان جوان مشهدی است که از سال ۱۳۹۶ با بازی در نمایش «صعود ممانعت پذیر آرتور و اوتلی» نوشته برتولت برشت و کارگردانی دانش یزدان پناه به دنیای تئاتر پا گذاشت و پس از بازی در چند نمایش دیگر، در دوره کرونا شروع به تحصیل در رشته کارگردانی کرد. «پروانه الجزایری» اولین تجربه او در مقام کارگردان است.

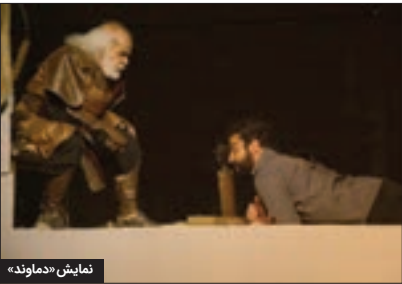
او درباره انتخاب نمایشنامه «پروانه الجزایری» به قلم پیام لاریان، می گوید: این نمایش پیش از این یک بار در تهران و یک بار هم در قزوین اجرا شده بود، ولی در مشهد روی صحنه نرفته بود. از نویسنده مجوز اجرای نمایش را گرفتیم و سپس شروع به انتخاب بازیگر و آماده سازی دکور کردیم. تیم خوبی از بازیگران باتجربه مشهد را تشکیل دادیم و شش ماه تمرین کردیم. یک ماه و نیم پیش توانستیم مجوز اجرا را بگیریم. در یک هفته ای که از اجرا می گذرد، هر شب سالن پر و مخاطبان راضی بوده اند.

عبداللهی درباره نمایش توضیح می دهد: داستان «پروانه الجزایری» درباره چند دوست است که پس از مدت ها دور هم جمع می شوند. یک نوع میهمانی خدا حافظی که قرار است مهاجرت کند. مرگ یکی از آن ها به نام بابک در نیمه نمایش باعث می شود نقاب های روی صورت دوستان قدیمی کنار برود و رازهای هر کدام برملا شود. داستان پیش می رود تا انتها که نتیجه گیری های هر شخصیت به مخاطب انتقال داده می شود و نمایش به پایان می رسد. وی ادامه می دهد: درون مایه اصلی این نمایش پرهیز از قضاوت های زودهنگام و ضرورت قدر دانستن لحظات زندگی است.

کارگردان «پروانه الجزایری» درباره اینکه چرا برای کار اول به سراغ نمایشنامه چاپ شده ای از یک نویسنده شناخته شده رفته است، می گوید: معمولا به کارگردان های جوان پیشنهاد می شود متنی از خودشان یا اطرافیان شان را برای اجرا انتخاب کنند، ولی من به دنبال نمایشنامه ای بودم که به عنوان کار اول کمترین میزان خطر پذیری را برایم به همراه داشته باشد. بنابراین متنی را انتخاب کردم که پیش از آن در مشهد اجرا نشده باشد و از نظر فنی و تخصصی نمایشنامه ای بی عیب و نقص باشد. از بین ۱۱۰ نمایشنامه ای که بررسی کردم، به «پروانه الجزایری» رسیدم. پیام لاریان با بزرگواری اجازه اجرای آن را به من داد. علاوه بر آن راهنمایی های

نمایش، «گرسنگی»

نمایش «دماوند»

مفیدی به من کرد و در مراحل تمرین کنارم بود. نمایش او نیز تهیه کننده مشخصی ندارد و کارگردان با استفاده از هزینه شخصی اش و دیگر اعضای گروه، کار را پیش برده است. عبداللهی در این باره می گوید: برخی جوان ها در شروع کار تئاتر دورنمای درآمدی دارند، ولی من این نگاه را ندارم. اکنون برای من مهم این است که بتوانم کار با کیفیتی را تجربه کنم و اتفاق خوبی را برای خودم و گروه رقم بزنم. با وجود این، فروش آن قدر درخور توجه بوده است که من را به اجرای نمایش های بعدی ترغیب کرده است.

او ادامه می دهد: البته به دلیل تعداد کم سالن های نمایش و زیادبودن تقاضا از سوی گروه های نمایشی، سالن ها قرارداد های کوتاه مدت می بندند و در این وضعیت احتمال تمدید سالن کمتر است. عبداللهی در این باره می گوید: کارکردن در حوزه تئاتر در مشهد به علت کمبود سالن تمرین و نمایش و طولانی بودن مراحل بازیبینی و گرفتن مجوز سخت است، ولی خوشبختانه همدلی و پراورزی بودن اعضای تیم این تجربه را لذت بخش کرده بود.

او درنمای خوبی برای تئاتر مشهد متصور است و بیان کرد: در چند سال گذشته بدشناسی های زیادی شامل حال جامعه تئاتر مشهد شد که مهم ترینش همه گیری کرونا بود. این موضوع دو سال تمام فعالیت های تئاتر را تعطیل کرد، اما امسال تیم های جدیدی با انگیزه و قدرت شروع به کار کرده اند. پیشکسوت ها دوباره وارد شده اند و تجربه شان را در اختیار جوان ها گذاشته اند. چرخ تئاتر این شهر دوباره به چرخش درآمده است و اگر سالن هایی که مسئولان قول ساخت آن ها را داده اند، زودتر وارد چرخه نمایش شوند، تئاتر مشهد می تواند باز هم به قطب تئاتر کشور تبدیل شود.

- تئاتر درآمدی برای هنرمند ندارد**

محمدحسین عرب پور، هنرمند جوان مشهدی، متولد ۱۳۷۸ است. او می گوید در رشته تلویزیون و هنرهای دیجیتال از دانشگاه اصفهان دانش آموخته شده، یک کتاب نوشته، یک فیلم کوتاه ساخته که جایزه گرفته و پیش از «گرسنگی» دو تئاتر دیگر به نام های «جنایت و مکافات» و «قمارباز» را کارگردانی کرده است.

«گرسنگی» داستان پسری علاقه مند به بازیگری را روایت می کند که سرنوشتهی مانند مکبث برایش رقم می خورد و در نهایت می میرد. عرب پور این نمایش را خودش نوشته و کارگردانی کرده است.

پیشکسوت تئاتر مشهد در دورهمی «مشهد قدیم» گفت

از مسجد به سینما

وی بیان کرد: رضادانشور که از نویسندگان و کارگردانان بنام مشهدی بود، در اواخر دهه ۵۰ رئیس برنامه های تئاتر مشهد شد و سالن هلال احمر را در اختیار داد و فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار داد. سپس یک سالن تئاتر کوچک مخصوص نوجوانان ساخت و تا مدت ها فعالیت زیادی در آن صورت می گرفت. اما پس از انقلاب اسلامی، سازمان هلال احمر آن سالن را پس گرفت. سهیلی ادامه داد: سالن تئاتر هلال احمر پس از انقلاب اسلامی تعطیل شد، اما تئاتر مشهد به فعالیتش ادامه داد و از اوایل دهه ۶۰ با وجود این وقفه، فعالیت ها قوی تر دنبال شد.

این پژوهشگر درباره سالن تئاتر شهید هاشمی نژاد گفت: در سال ۱۳۷۹ اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی استان سالن مجهری در کنار بیمارستان شهید هاشمی نژاد ساخت، اما متأسفانه قراردادش پانزده ساله بود و این اداره توانایی آن را نداشت که این سالن را به مکانی دائمی تبدیل کند. پس از آن هم تولید و اجرای تئاتر در مشهد به مجتمع فرهنگی هنری امام رضا^(ع) منتقل شد.

- مسجدی های دیروز، هنرمندان امروز**

سهیلی درباره نحوه علاقه مند شدنش به هنر تئاتر، گفت: مرحوم میرخدییوی از نویسندگان و کارگردانان تئاتر مشهد بود

نویسنده و کارگردان «گرسنگی» بیان می کند: تئاتر مشهد ظرفیت اجرای ۱۰ نمایش هم زمان را ندارد. این باعث می شود مخاطبان بین نمایش ها پخش شوند. در این بین کارهای کارگردان های کمترشناخته شده با استقبال کمتری روبه روی شود و کارهای قدیمی ترها بیشتر روی صحنه می ماند.

به باور او، نه فقط تئاتر، بلکه به طور کلی هنر هیچ عایدی مالی برای هنرمند ندارد. می گوید: من ندیدم کسی برای پول تئاتر کار کند. کارکردن در تئاتر برای عشق است و تئاتر درآمدی برای هنرمند ندارد. اگر هزینه ها و فروش بلیت سربه سر شوند، باید خوش حال باشیم. وقتی کاری را شروع می کنید، فقط باید به این فکر کنید که آیا این کاری تواند فقط برای ۱۰ شب ضررده نباشد؟ عرب پور ادامه می دهد: تئاتر مشهد چندقطبی شده است. عده خاصی تعیین می کنند چه نمایشی اجرا شود و فروش داشته باشد. با این حال، حضور جوان ها مفتنم است و باعث پوست اندازی تئاتر مشهد می شود. چون فکر جدید را به آن تزریق می کند، ولی جوان ها نیازمند حمایت هستند. ای کاش سازمان ها با کارگردان های جوان به صورت حمایتی کار کنند. دست کم اجاره سالن را با توجه به فروش بلیت دریافت کنند.

- باید روی صحنه حرفی برای گفتن داشت**

امیر نجاتی، کارگردان نمایش «دماوند»، هم از هنرمندان جوانی نام مشهد است. متولد ۱۳۷۵ و از سال ۱۳۹۶ به عنوان بازیگر وارد تئاتر شده است، ولی با این اثر، اولین بازی است که در مقام نویسنده و کارگردان

کاری را به صورت حرفه ای روی صحنه می برد. نمایشنامه «دماوند» با نگاهی به شاهنامه فردوسی نوشته شده است و دو شخصیت به نام های «رستم دماوندی» و «ضحاک دماوندی» دارد که پدر و پسر هستند. نجاتی اجرا را این طور توضیح می دهد: طبق روایت شاهنامه، نسب رستم از طرف مادری به ضحاک می رسد. من از این موضوع ایده گرفتم و داستانی را در فضای امروزی خلق کردم که در دماوند اتفاق می افتد. در این داستان پسر برای پیدا کردن پدرش، خود را به نابودی می کشاند.

وی بیان کرد: برای نمایش ۱۰۰۲ مخاطب در نظر گرفتیم، یعنی تا زمانی که تعداد مخاطبان به این عدد برسد، آن را اجرا می کنیم و پس از این عدد، دیگر اجرا نمی کنیم. این موضوع داستان خود را دارد که پس از نمایش علنش را خواهیم گفت.

این هنرمند جوان تئاتر مشهد با بیان اینکه یک سال سپرده بودند. سهیلی یادآور شد: به واسطه اشتغال در دادسرای انقلاب اسلامی، وظیفه نظارت بر نمایش ها و تأیید آن ها به من سپرده شد و با زنده یاد انوشیروان ارجمند، رضا صابری و یکی از مسئولان سازمان تبلیغات اسلامی، تشکیلات اولیه شورای نظارت را ایجاد کردیم و به بازیبینی نمایش ها پرداختیم.

وی زنده یاد منصور همایونی را یکی از بزرگان هنر تئاتر در دهه های ۳۰ و ۴۰ دانست و گفت: این فرد ثروت و سرمایه اش را خرج تئاتر کرد. او یک کتاب کوچک به نام «سرگذشت نمایش در مشهد، چاپ کرد. وقتی آن را ورق می زدم، به این فکر رسیدم که چقدر خوب است اثری این گونه به یادگار بماند و این موضوع انگیزه نوشتن کتاب «۱۰۰ سال تئاتر مشهد» شد.

نمایش «پروانه الجزایری»

برای خواندن شاهنامه وقت گذاشتم، می گوید: پس از آن به مطالعه مقاله هایی درباره رابطه خونی رستم و ضحاک پرداختم تا اینکه مرداد پارسال نمایشنامه را نوشتم. هنگام تمرین هم تغییراتی در آن به وجود آوردم. قرار بود نمایش پاییز پارسال اجرا شود، ولی پناه به اوضاع آن زمان جامعه، اجرای آن به اکنون موکول شد. وی ادامه می دهد: شخصیت من به گونه ای است که بیشتر راه های سخت را انتخاب می کنم. برای من مهم است که مخاطب از دیدن کار لذت ببرد و علاقه مند شود که باز هم تئاتر ببیند. دوست دارم وقتی تماشاگر تماشاخانه را ترک می کند، به فکر فرو رود. در این نمایش نمی خواستم راه درست یا غلط را به او پیشنهاد بدهم، بلکه سعی کردم برایش سؤال ایجاد کنم تا در نهایت خودش تصمیم بگیرد. روند سختی بود و چون نمایش قبلی ام به اجرا نرسیده بود، برایم مهم بود که در کار اول، به عنوان نویسنده و کارگردانی که تئاتری را روی صحنه می برد، به جامعه تئاتر مشهد معرفی شوم، حتی اگر نمایش مخاطب کمی داشته باشد.

نجاتی تصریح کرد: این نمایش تهیه کننده نداشت و خودم هزینه ها را تأمین کردم و اکنون به استقبال مخاطبان بستگی دارد که این هزینه به من برگردد یا نه. کار تئاتر حتی برای افراد حرفه ای تر در این شهر هم سود مالی ندارد. من طوری برنامه ریزی کردم که دست کم هزینه های آماده سازی نمایش برگردد تا بتوانم با آن نمایش دیگری را روی صحنه ببرم. انتظار دیگری ندارم. چون کار من فقط دوبازیگر آقا دارد و فروش زیاد در چنین نمایشی خیلی سخت خواهد بود.

او که اولین بار به صورت حرفه ای کارگردانی را تجربه می کند، می گوید: کارگردانی تئاتر مقوله بسیار سختی است. چون از چند جهت باید خودت را پرورش بدهی، ... و نحوه روبه رویی با بازیگر. با اینکه خودم متن را نوشتم، در زمان کارگردانی هیچ تعصبی روی آن نداشتم. به همین دلیل متن هنگام تمرین تغییراتی کرد.

کارگردان نمایش «دماوند» درباره وضعیت تئاتر مشهد بیان می کند: تئاتر مشهد اکنون به چند قشر تقسیم شده است، یک قشر افرادی هستند که اوضاع تئاتر را برای کار کردن مناسب نمی بینند و خانه نشین هستند. یک قشر افرادی هستند که فقط می خواهند کار کنند و هیچ پشتوانه علمی ندارند. برای آن ها فقط گیشه مهم است. یک قشر هم افرادی هستند که سعی می کنند کاری را روی صحنه ببرند که حرفی برای گفتن داشته باشد.

- سینماهایی که به مخروبه تبدیل شدند** او با اشاره به گذشته سینما در مشهد، اظهار کرد: بیشتر سینماها پیش از انقلاب اسلامی در خیابان ارگ بود. سینماهایی مانند تابستانه، سعدی، شهرزاد، متروپل، کریستال، آسیا، هما، ایران، فردوسی، سانترال و آریا مخروبه یا به کلی تخریب شده اند.
- این پژوهشگر حوزه تئاتر از روند همکاری و برادرش می گوید:** من و سعید سهیلی قصد داشتیم فیلم سازی را در مشهد ادامه دهیم، اما ناملایمات بسیاری دیدیم و با ما همکاری نمی شد. به همین دلیل نیمی از فیلم «مردی از جنس بلور» در مشهد و نیمه دیگرش در تهران به تولید رسید. پس از آن سعید سهیلی به تهران رفت و چندین فیلم او با شکست روبه رو شد، اما پس از ساخت «فیلم موفق شد راهش را پیدا کند.

نگارستان

برگزاری «ایران خانم زیبا» در «هنگام»

نمایشگاه انفرادی «ایران خانم زیبا، جمعه ۲۶ خرداد ساعت ۱۷ در نگارخانه هنگام آغاز به کار می کند. در این نمایشگاه آثار نقاشی ابراهیم برفزاری به نمایش در خواهد آمد. نمایشگاه «ایران خانم زیبا» تا ۴ تیر ادامه خواهد داشت و علاقه مندان می توانند از ساعت ۱۷ تا ۲۰ برای مشاهده آثار این نمایشگاه به نگارخانه هنگام مراجعه کنند.

اخبار هنری مشهد

اکران مردمی «مصلحت» در سینما هویزه مشهد

فیلم سینمایی «مصلحت» با حضور حسین دارابی (کارگردان)، محمدرضا شفا (تهیه کننده)، فرهاد قائمیان، وحید رهبانی و مهدی فریضه امشب، ۲۵ خرداد، ساعت ۱۹ در پردیس سینمایی

هویزه اکران می شود. «مصلحت» که اولین ساخته سینمایی حسین دارابی محسوب می شود، اولین بار در سی ونهمین جشنواره فیلم فجر به نمایش درآمد و توانست دیپلم افتخار بهترین کارگردانی فیلم اول را از آن خود کند. این فیلم پس از جشنواره توقیف شد و اکنون پس از گذشت سه سال با شعار «عدالت خطر قزم ندارد!» اکران رسمی اش را در سینماهای سراسر کشور آغاز کرده است. «مصلحت»، روایتی از یک پرونده مشکوک و پررمز و راز است که مصلحت سیاسی نظام، مسیر رسیدگی به آن را با فراز و نشیب های گوناگونی روبه رو می کند. فرهاد قائمیان، وحید رهبانی، نازنین فراهانی و مهدی حسینی نیا بازیگران اصلی این فیلم هستند.

چارسوق هنر

اسماعیل سلطانیان درگذشت

اسماعیل سلطانیان، بازیگر پیشکسوت سینما و تلویزیون، باامداد دیروز، ۲۴ خرداد، در شصت و نه سالگی بر اثر ایست قلبی درگذشت. به گزارش روابط عمومی مؤسسه هنرمندان پیشکسوت، سلطانیا ن سال ۱۳۳۳ در کرمانشاه

متولد شد و دانش آموخته بازیگری و کارگردانی تئاتر از دانشکده هنرهای دراماتیک بود. او فعالیت هنری را از سال ۱۳۴۹ با تئاتر به عنوان نویسنده، بازیگر و کارگردان آغاز کرد و هم زمان در سال ۱۳۴۹ در مرکز آموزش هنرهای دراماتیک کرمانشاه یک دوره شش ماهه راز بر نظر آتش تقی پور گذراند. سلطانیان فعالیت در سینما را از سال ۱۳۶۴ با بازی در فیلم «شکار شکارچی» آغاز کرد. در طول جنگ تحمیلی نیز چند تئاتر را در جبهه ها روی صحنه برد. از دیگر آثار سلطانیان می توان به بازی در «پایتخت ۲» «یوسف پیامبر»، «مرد هزارچهره»، «ستایش» و «قورباغه» اشاره کرد.

پخش ۲ فیلم دفاع مقدسی از تلویزیون

فیلم های سینمایی «افق» و «مهاجر» روز جمعه، ۲۶ خرداد، روی آنتن تلویزیون می روند. «افق» به کارگردانی رسول ملاقلی پور، فردا ساعت ۱۶ شبکه یک پخش خواهد شد. داستان فیلم درباره حمله نیروهای ایرانی به اسکله راداری

الامیه عراق است. جهانبخش سلطانی، سیدجواد هاشمی و مهرزاد نوشیروانی در فیلم سینمایی «افق» هنرنمایی کرده اند. فیلم سینمایی «مهاجر» به کارگردانی ابراهیم حاتمی کیا هم جمعه ساعت ۱۷ شبکه افق پخش می شود. در خلاصه داستان این فیلم با بازی علیرضا حاتمی، علیرضا حیدری و ابراهیم اصغرزاده آمده است. «خلیانی» که به خطوط دشمن نفوذ کرده است، درحالی که با دشمن درگیر می شود، با مهارت عملیات شناسایی را انجام می دهد و هواپیما را در هوا تحویل خلبان دوم می دهد. درحالی که...

سریال سروش صحت جایگزین «آکتور» می شود

سریال «مگه تموم عمر چندتا بپاره؟» که کارگردانی سروش صحت با پایان پخش سریال «آکتور» از امروز، ۲۵ خرداد، در شبکه نمایش خانگی منتشر می شود. به گزارش روابط عمومی سربسال، فیلم نامه «مگه تموم عمر چندتا بپاره؟» که سریالی طنز با چاشنی روایتی با مسائل اجتماعی است، سروش صحت و ایمان صفا نوشته اند. در این سریال با معرفی چند چهره جدید بازیگری و نیز چهره هایی مانند علی مصفا، قدرت...، ایزدی، کاظم سیاحی، آناهیتا افشار، مجید یوسفی، گیلدا ویشکی، بیژن بنفشه خواه و اردشیر کاظمی حضور دارند.